

Handläggare
Jazmine Hjorth Tegman
Telefon: 08-508 25 640

Till
Socialnämnden
2022-10-25

Förlängning av rekommendation om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/952

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om förlängning av rekommendation om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Fredrik Jurdell
Socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

I december 2018 beslutade kommunerna om att anta Sveriges Kommuner och Regioners, SKR, rekommendation avseende gemensam finansiering av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten. Rekommendationen om finansiering gäller för perioden 2020-2023. Med bakgrund av att det under 2023 både tillträder en ny styrelse på SKR och att en ny socialtjänstlag då väntas, som innehåller skrivningar om kunskapsstyrning, föreslår SKR att den tidigare rekommendationen nu förlängs till 2024.

En effektiv och ändamålsenlig kunskapsstyrning ger förutsättningar för att socialtjänstens verksamheter har tillgång till bästa tillgängliga kunskap och möjlighet till uppföljning genom t. ex brukarundersökningar och kvalitetsregister.

Förvaltningen anser att staden bör anta rekommendationen om en förlängning för att säkra det fortsatta nationella utvecklingsarbetet och föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

SKR beslutade i december 2018 om en rekommendation till kommunerna avseende gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter. SKR föreslår nu att nuvarande rekommendation (2020-2023) om finansiering av det gemensamma arbetet med stöd till kunskapsstyrning i socialtjänsten förlängs till och med 2024.

Kommunstyrelsen i Stockholms stad har skickat ärendet på remiss till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 19 oktober 2022. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 20 oktober 2022.

Ärendet

SKR:s kongress har beslutat att förbundet ska stödja medlemmarna i arbetet för en jämlik, jämställd och evidensbaserad socialtjänst. Kommunerna har under senare år, i högre grad än tidigare, börjat samverka i frågor kring kunskapsutveckling och kunskapsstyrning inom socialtjänstens område. Genom att gemensamt utveckla och etablera ett långsiktigt och hållbart stöd för kunskapsstyrning på olika nivåer skapas förutsättningar för att kunna tillhandahålla en mer jämlik, jämställd och evidensbaserad socialtjänst av hög kvalitet. Utgångspunkten är att bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan socialtjänstens personal och deras klienter och brukare. Det ska vara lätt att göra rätt och det ska finnas förutsättningar för lärande. Kunskapsstyrning omfattar de samverkande delarna kunskapsstöd, uppföljning och analys samt verksamhetsutveckling, lärande och ledarskap.

En effektiv och ändamålsenlig kunskapsstyrning ger förutsättningar för att socialtjänstens verksamheter har:

- Tillgång till bästa tillgängliga kunskap som också tillämpas.
- Möjligheter att kunna följa upp kvalitet och resultat samt att analysera dessa genom användning av t.ex. kvalitetsregister, brukarundersökningar och gemensamma variabler för uppföljning.
- Brukarinflytande genom t.ex. brukarundersökningar.
- Att socialtjänstens verksamheter arbetar med ständiga förbättringar utifrån den kunskap som utvecklas genom uppföljning och analys av kvalitet och resultat.

Förändringar i finansieringen

Efter 2016 avslutades de omfattande överenskommelserna med staten för utveckling inom socialtjänstens område. Medlen som då var riktade statsbidrag blev då, efter önskemål från kommunerna, generella statsbidrag. De nationella anslagen för kvalitetsregister minskade från 2018 vilket ledde till att de kvalitetsregister som kommunerna använde blev underfinansierade och därmed hade svårigheter att bedrivas som tidigare.

Med dessa förutsättningar som utgångspunkt tog SKR, i dialog med företrädare för medlemmarna, fram ett förslag för att säkra en fortsatt gemensam utveckling för kunskapsstyrning inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården. Förslaget omfattar en samlad gemensam kommunal finansiering och medverkan i ledning och styrning av:

- Kvalitetsregister som kommuner använder för kommunal hälso- och sjukvård inom främst äldreomsorg och om juridiska hinder undanröjs, möjlighet att utveckla andra register för socialtjänstens verksamheter.
- Stöd för uppföljning och analys genom t.ex. brukarundersökningar och utveckling av gemensamma variabler för uppföljning av kvalitet och resultat.
- Nationell samordning för gemensam utveckling av kommunernas kunskapsstyrningssystem.

Kostnaden för ovan beräknas till 19,5 mkr årligen. Om samtliga kostnader för kunskapsstyrning för både kommun- och region skulle läggas till på medlemsavgiften skulle det innebära att medlemsavgiften till SKR nästan skulle behöva fördubblas. Det är inte heller ett alternativ att dessa tjänster och stöd inryms inom den befintliga medlemsavgiften då det skulle innebära en fullständig omprioritering av hela SKR:s uppdrag.

Förlängning av tidigare rekommendation om finansiering

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting, nuvarande SKR, beslutade vid sammanträde den 14 december 2018:

1. Att rekommendera kommunerna att, till SKR, gemensamt finansiera viktiga förutsättningar för att arbeta evidensbaserat inom områdena uppföljning och nationell samordning till en kostnad av maximalt 19,5 mkr årligen, vilket innebär ca 1,95 kr/invånare i kommunen. Finansieringen gäller för fyra år 2020-2023.

2. Att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKR:s medlemsavgift. Medlemsavgiften baseras på befolkningen i respektive kommun. De fyra största kommunerna får en rabatt på 10 %.
3. Att en uttalad avsikt från SKR:s styrelse är att finansiering och organisering permanentas, där kommunerna och staten bidrar långsiktigt.

Uppdraget med att ta fram förslag på en långsiktig lösning avseende organisering och finansiering av kommunernas stöd till kunskapsstyrning inleddes under hösten 2021. Målet har varit att ta fram ett förslag till SKR:s styrelse att besluta om tidigt under 2023 så att kommunerna har möjlighet att ta höjd för kostnaderna i budget för 2024. I inledningsfasen av arbetet med ett långsiktigt förslag kom SKR fram till slutsatsen att det vore bättre att förlänga nuvarande rekommendation till 2024. Skälen för att förlänga nuvarande rekommendation i ett år och därmed flytta fram beslutet om en långsiktig finansieringslösning tills våren 2024 är främst:

- Det är en fördel om det är SKR:s nya styrelse, vilken tillträder våren 2023, som fattar beslutet om den långsiktiga lösningen. Det skulle ge ett långsiktigt arbetssätt en starkare politisk legitimitet.
- En ny proposition om en ny socialtjänstlag är på gång och kommer att läggas fram tidigast 2023. Kommande lagstiftning innehåller skrivningar som berör området kunskapsstyrning. Om beslutet om långsiktig finansiering skjuts upp till 2024 kan konsekvenserna av en ny socialtjänstlag tas med som utgångspunkt för en ny rekommendation.
- Möjliggöra fördjupade diskussioner med staten om deras långsiktiga bidrag till kunskapsstyrningen i socialtjänsten, vilket är kopplat till beslut om en ny socialtjänstlag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att en gemensam kunskapsstyrning är angeläget för att uppnå en jämlik, jämställd och evidensbaserad socialtjänst. Kunskap är viktig för att skapa tillit och trovärdighet för socialtjänstens arbete. Därför är ett gemensamt åtagande mellan kommunerna för att arbeta långsiktigt och hållbart särskilt viktigt nu när vi står inför en ny socialtjänstlag som också berör just kunskapsstyrning. Förvaltningen ställer sig positiv till att en uttalad avsikt avseende den långsiktiga finansieringen är att både kommunerna och staten bidrar. Vidare är den demografiska utvecklingen, som förutsätter nya digitala lösningar, också ett viktigt skäl till att kommunerna behöver delta i den gemensamma kunskapsstyrningen för att skapa ett gemensamt lärande.

SKR har en uttalad avsikt, att genom finansiering och organisation, göra den gemensamma kunskapsstyrningen permanent.

Förvaltningen ser det som angeläget att understryka vikten av att alla deltagande kommuner, oavsett dess storlek, upplever att de får ut något konkret av sitt deltagande. En fungerande kunskapsstyrning är en förutsättning för god kvalitet och för att utveckla och upprätthålla en kunskapsbaserad socialtjänst.

SKR:s förslag är att förlänga nuvarande rekommendation till och med 2024 med motiveringen att en ny styrelse på SKR då är på plats samt troligen en ny socialtjänstlag. Förvaltningen bedömer dessa skäl som rimliga och att konsekvenserna av en ny socialtjänstlag avseende kunskapsstyrning är viktiga att beakta i sammanhanget.

Förvaltningen anser att staden bör anta rekommendationen om en förlängning för att säkra det fortsatta nationella utvecklingsarbetet och föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

1. Rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter